

Täysistunto

Perjantai 17.2.2023 klo 13.00—13.30

6. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ajoneuvolain muuttamisesta sekä siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 291/2022 vp
Lakialoite LA 24/2022 vp
Valiokunnan mietintö LiVM 25/2022 vp

Toinen käsittely

Puhemies Matti Vanhanen: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 6. asia. Nyt voidaan hyväksyä tai hylätä lakiehdotukset, joiden sisällöstä päätettiin ensimmäisessä käsittelyssä. — Keskusteluun, edustaja Heinonen.

Keskustelu

13.07 **Timo Heinonen kok:** Arvoisa herra puhemies! Tämä esitys on hyvä ja kannatettava. Tässä siis halutaan selkeyttää päästömanipulaatiota koskevaa sääntelyä, ja esityksessä hallitus ehdottaa, että ajoneuvojen päästömanipulaatioon käytettävien laitteiden myynti, käyttö ja asentaminen on jatkossa kiellettyä. Tämän tavoitteena on siis vähentää liikenteen päästöjä kitkemällä päästömanipulaatioihin perustuvaa liiketoimintaa ja päästömanipuloidun ajoneuvojen käyttöä tieliikenteessä. Kiellon rikkominen on jatkossa sanktioitua.

Sitten tässä esityksessä on mukana myös tieliikenteen automaation edistäminen, sen sääntelyn päivittämistä, ja pidän näitä automaatiokokeiluja koskevia ehdotuksia erittäin tarpeellisina ja kannatettavina. Myös kevyitä automaattisia tavarakuljettimia koskevaa sääntelyä tässä selkeytetään.

Esityksen mukaan myös konversioiden eli ajoneuvojen käyttövoimien muuttamisen nykyistä joustavampaa toteuttamista edistetään.

Oikeastaan syy, miksi halusin tämän puheenvuoron ottaa, on edustajakollega Johanna Ojala-Niemelän tekemä lakialoite 24/2022 tieliikennelain muuttamisesta. Mielestäni edustaja Ojala-Niemelä on tässä asiassa erittäinkin oikeassa. Hän esittää aloitteessaan, että kun hälytysajoneuvo on pysähtyneenä tiellä siten, että hälytysvalomerkit ovat käytössä, ohittavan ajoneuvon on noudatettava erityistä varovaisuutta sekä nopeusrajoitusta 40 kilometriä tunnissa hälytysajoneuvon kohdalla.

Valiokunta on käsitellyt tätä Ojala-Niemelän lakialoitetta ja katsoo saamansa selvityksen perusteella, että lakialoite ei olisi tässä vaiheessa ilman valtioneuvostossa tehtäviä perusteellisia taustaselvityksiä, vaikutusarviointeja ja kokonaisuuden arviointia toteutettavissa, ja näin ollen lakialoitetta esitetään hylättäväksi. Valiokunta on pitänyt kuitenkin välttämättömänä, että valtioneuvosto tekee kokonaisarvioinnin niistä lainsäädännöllisistä, teknisistä ja esimerkiksi tiedottamista, valvontaa ja ajo-opetusta koskevista keinoista, joilla voi-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 170/2022 vp

daan parantaa tiealueella työskentelyn ja liikenneonnettomuustilanteiden hoitamisen turvallisuutta.

Mielestäni tämä valiokunnan lopputulema on erittäin kannatettava, ja toivon, että tämä ei haudaudu vaan tulee ensi vaalikaudella liikenne- ja viestintäministeriössä perusteellisen työn alle ja että katsotaan tämä. Me lähes päivittäin tieliikenteessä näemme tilanteita, että kun tehdään asfalttia tai tehdään korjaustöitä tai sitten siellä on onnettomuuksia, niin osa autoista menee vähät välittämättä näistä tilanteista ohi hiljentämättä tai muuta varovaisuutta noudattamatta. Toivon, että tämä kollega Ojala-Niemelän erinomainen lakialoite ei haudaudu eikä ole loppuun käsitelty vaan että tästä sen käsittely vasta alkaa.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Reijonen.

13.10 Minna Reijonen ps: Arvoisa herra puhemies! Käsittelemme juuri ajoneuvojen päästömanipulaatiota. Tuossa äsken äänestimmekin autoiluasioista. Kyllä autoilusta on aina tärkeätä muistuttaa, että me Suomessa tarvitaan autoa, se on ihan välttämättömyys. Se ei ole huviajoneuvo, vaan se on oikeasti välttämättömyys. Me teemme työtä ja tarvitsemme autoja, kuljetukset tarvitsevat autoja, ja aina tarvitaan autoilua ja kumipyöriä.

Todellakin oli hämmästyttävää, että kun äsken äänestimme näistä asioista, niin lausuma siitä, että hallitus siirtää liikkumisen ja lämmittämisen kustannuksia kasvattavaa Suomen hiilineutraaliustavoitetta vuodesta 2035 EU:n sallimaan tavoitevuoteen 2050, äänestettiin kumoon — todella hämmästyttävää. Ja myös tämä äänestettiin kumoon, että hallitus käynnistäisi toimenpiteet polttoaineen alentamiseksi asteittain EU:n sallimalle minimitasolle — tämä äänestettiin kumoon. Nimenomaan tällaisen aikakautena olisi tärkeätä huomioida tällaiset asiat. Ja vielä kolmas asia, joka äänestettiin äsken kumoon: esitys, että hallitus luopuu polttoaineen hintoja korottavista toimenpiteistä, muun muassa biopolttoaineosuuden jakeluvelvoitteesta, jonka hintalappu täysimääräisesti toteutuessaan olisi jopa 50 senttiä litralta. Esitettiin, että tästä luovuttaisiin, mutta edelleenkin tämä hallitus äänesti sen kumoon. Kyllä pitää ihmetellä. Totta kai nyt tällaisen aikakautena on tärkeätä, että autoilu muistetaan. Se on todella tärkeätä meille suomalaisille. — Kiitos.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Autto.

13.12 Heikki Autto kok: Arvoisa puhemies! Tämä ajoneuvolain muuttaminen oli meillä liikenne- ja viestintävaliokunnan käsittelyssä, ja haluan kiittää valiokuntaa hyvästä ja perusteellisesta paneutumisesta tähän hallituksen esitykseen ja hyvästä yhteisymmärryksestä, joka tosiaan löytyi lopulta ihan parlamentaariselta hallitus—oppositio-ajan ylittävältä pohjalta.

On varmasti totta, että varsinkin me tuolta harvemmin asutuista maakunnista tulevat kansanedustajat saamme palautetta siitä, että kun ajoneuvoteknologia on kehittynyt — mikä on sinällään hieno asia, ja päästöt ovat valtavasti vähentyneet — toki koetaan, että tämä uusi teknologia on myös kallista ja tuo autoilijoille jonkin verran lisää kustannuksia. Varmasti sillä tasolla, puhemies, tuolla EU:ssa, jossa näitä päästörajoja asetetaan, pitää miettiä, missä vaiheessa siitä päästövähennyksestä saatavan hyödyn ja toisaalta sitten vaikkapa kustannusten kasvusta tulevien kustannusten rajahyöty ja rajakustannus leikkaavat. Ei voida tehdä ikään kuin loputtomia satsauksia siihen, että päästöt vähenevät, vaan jos-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 170/2022 vp

sain vaiheessa täytyy tietysti hyväksyä se, että ajoneuvoista aina jonkinlaisia päästöjä tulee.

Mutta, puhemies, tärkein ajatus tässä on se, että kun säännöt on asetettu, niin kaikkien tietysti täytyy sääntöjen mukaan toimia, ja tätä manipulaatiota nyt sitten siltä osin valvotaan.

Arvoisa puhemies! Se, mikä tuolla valiokunnan työssä oli erityisen ilahduttavaa, oli se, että löysimme vahvan yhteisymmärryksen siitä, mikä varmaankin ihan tämän lakiesityksenkin alkuperäinen tavoite on ollut mutta mikä sitten jätti liikaa tulkinnanvaraa viranomaisille, eli siitä, pystytäänkö bensiinikäyttöisille ajoneuvoille tekemään etanolikonversioita. Oli todella tärkeää, että tuonne pykälätasolle saatiin senkaltaiset muutokset, joilla varmistetaan, että viranomaistulkinta tulevaisuudessa on, että kun etanolikonversioita tehdään ja täten luodaan pohjaa sille, että ihan kotimaisesta lähtöraaka-aineesta olevaa polttoainetta voidaan entistä enemmän suomalaisissa ajoneuvoissa käyttää, niin silloin se testatun kustannus ei muodostu kohtuuttomaksi ajoneuvokohtaisesti, niin että tämä konversion tekeminen on siis tulevaisuudessa taloudellisesti mahdollista — ja jopa voisi sanoa, että toivottavaa tietysti, niin että saadaan päästöttömiä ja varmasti ennen kaikkea kotimaisiinkin raaka-aineisiin pohjautuvia polttoaineita Suomessa liikennekäyttöön.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Torniainen.

13.15 Ari Torniainen kesk: Arvoisa herra puhemies! Tosiaankin kysehän on siitä, että tällä hallituksen esityksellä selkiytetään päästömanipulaatioita koskevaa lainsäädäntöä, ja edelliset puheenvuoron käyttäjät, etenkin edustaja Heinonen ja edustaja Autto, ovat hyvin tuoneet tämän asian, miten tämä on tässä hallituksen esityksessä. On erittäin hyvä, että tämä hallituksen esitys nytten on, ja tällä voidaan mennä yhteisesti eteenpäin.

Ihan niin kuin edustaja Autto tuossa omassa puheenvuorossaan toi esille, niin kun tämä oli liikenne- ja viestintävaliokunnassa, niin yhteinen näkemys löytyi siellä, ja se on hyvä, että tällä tavalla päästään eteenpäin. Siellä käytiin paljonkin keskusteluja ja kuultiin asiantuntijoita, miten tärkeä asia tämä on. Tässähän tavoitteena on vähentää liikenteen päästöjä kitkemällä päästömanipulaatioon perustuvaa liiketoimintaa ja päästömanipuloitujen ajoneuvojen käyttöä tieliikenteessä.

Kuten edustaja Autto omassa puheenvuorossaan nosti esille, niin kyllä myöskin tämä etanoliautojen käyttö, etanoliautoilu, nousi erittäin voimakkaasti esille, ja todettiin, että on hyvä, että se nyt tässä yhteydessä myöskin otetaan esille ja että näiden etanolikonversioiden kustannukset eivät saa nousta liian korkeiksi.

Sitten kuten edustaja Heinonen omassa puheenvuorossaan otti esille, niin tähän samaan hallituksen esitykseen nostettiin myöskin edustaja Ojala-Niemelän lakialoite 24/2022, joka on lakialoite laiksi tieliikenteen muuttamisesta. Siinähan on kyse siitä, että kun tuolla maanteilla on liikenneonnettomuuspaikka, jossa on hälytysajoneuvoja, niin usein siellä sitten ne ohi kulkevat autot turhankin nopeasti kulkevat siinä ja liian korkeita nopeuksia käyttävät ja aiheuttavat vaaratilanteita niille henkilöille, jotka ovat auttamassa esimerkiksi onnettomuuspaikalla. On erittäin hyvä, että tämä lakialoite on nostettu esille ja on käyty myöskin tässä yhteydessä sitä keskustelua, ja on tärkeää, että valiokunta nosti lausumassaan tämän ongelman esille. Siinähan on, että eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto tekee kokonaisarvion niistä lainsäädännöllisistä, teknisistä ja esimerkiksi tiedottamista, valvontaa tai ajo-opetusta koskevista keinoista, joilla voidaan parantaa tiealueella työskente-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 170/2022 vp

lyn ja liikenneonnettomuustilanteiden hoitamisen turvallisuutta. Se on omasta mielestäni hyvä asia. Valiokunta totesi myöskin, että tätä ei voi tällä tavalla viedä eteenpäin vaan valtioneuvosto ajallaan tuo tämän asian tänne saliin. [Jukka Gustafsson: Hyvä puheenvuoro! Kiitos!]

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Huru.

13.18 **Petri Huru ps:** Kiitos, arvoisa herra puhemies! Käsitlemme siis ajoneuvolain muuttamista, päästömanipulaation selkeyttämistä, mutta haluan myös mainita tämän Ojala-Niemelän tekemän aloitteen, josta myös valiokunnan puheenjohtaja Torniainen mainitsi [Ari Torniainen: Varapuheenjohtaja!] — anteeksi juu, varapuheenjohtaja — että on hyvä, että tehtiin se lausuma, jonka siitä valiokunnassa teimme, koska ongelma on todellinen. Itse 35 vuotta palomiestyötä tehneenä voin yhtyä tähän huoleen, ja on todellakin syytä saada parannus tähän tilanteeseen. Parannetaan niin pelastajien työturvallisuutta kuin myös muiden tieliikenteessä työtä tekevien turvallisuutta. Tässähän oli jokin aika takaisin ikävä tapaturma: hinausauton kuljettaja menehtyi. Toivon todella, että tähän saadaan jatkossa ratkaisu. — Kiitos.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Niemi.

13.19 **Veijo Niemi ps:** Kiitos, arvoisa herra puhemies! Kuten edustaja Huru omassa työssään ennen eduskuntaa minäkin omassa poliisityössäni ennen eduskuntaa olen ollut vuosikymmenien aikana monilla kolaripaikoilla, joskus hyvinkin vilkkaan liikenteen vallitessa. Tietysti paras konsti on se, kun poliisilla on myöskin näitä liikenteenohjausperäkärryjä, joissa saadaan esitettyä ajokaista ja nopeus näytölle, mutta kyllä tämä täytyy saada iskostettua kansalaisille, että onnettomuuspaikalla todellakin pidettäisiin nopeudet alhaisina. Olen vaan sitä mieltä tästä 40 kilometristä tunnissakin, että siinä kun ollaan ahtaassa paikassa, niin jos raskas liikenne, rekat pitkin yhdistelmiseen pyyhkivät neljääkymppiä ohitse, niin pitäisin järkevänä jopa hieman vielä alempaa nopeutta, oli se sitten vaikkapa 20 tai 30. Sitä turvallisemmaksi kolaripaikka tulee, mitä alhaisempi se ohittavan liikennejonon nopeus on. — Kiitos.

Keskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyt, hallituksen esitykseen HE 291/2022 vp sisältyvät 1.-4. lakiehdotuksen. Eduskunta pysyi ensimmäisessä käsittelyssä tekemässään päätöksessä lakialoitteeseen LA 24/2022 vp sisältyvän lakiehdotuksen hylkäämisestä. Lakiehdotusten toinen käsittely päättyi. Eduskunta hyväksyi mietintöön sisältyvän lausumaehdotuksen. Asian käsittely päättyi.